

СЕКЦІЯ 1
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

SECTION 1
CURRENT ISSUES OF THEORY AND PRACTICE
OF ACCOUNTING AND REPORTING IN UKRAINE

Бренич Тетяна
здобувач 2 курсу магістратури спеціальності «Облік і оподаткування»
Мельничук Оксана
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

**КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПОСТАЧАННЯ
ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ**

Порядок ціноутворення в галузі постачання електричної енергії малими гідроелектростанціями регулюється законами України: «Про ринок електричної енергії» [1], «Про альтернативні джерела енергії» [2] та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» [3].

Відповідно до статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» [1], державному регулюванню підлягають «зелені» тарифи, які встановлюються Законом України «Про альтернативні джерела енергії» [2]. «Зелений» тариф – спеціальний тариф, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, зокрема на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише на мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) [2]. «Зелений» тариф встановлюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Постачання електричної енергії малими гідроелектростанціями споживачам за нерегульованим тарифом здійснюється за договорами постачання[1]. За таких умов тариф на постачання електричної має бути економічно обґрунтованим та одночасно конкурентним щоб забезпечити

СЕКЦІЯ 1

Актуальні питання теорії і практики бухгалтерського обліку і звітності в Україні

SECTION 1

Current issues of theory and practice of accounting and reporting in Ukraine

прибуткову діяльність компанії. Дослідження питання порядку формування витрат та калькулювання собівартості постачання електричної енергії нами здійснювалось на прикладі енергопостачальної компанії «Сібекс», яка є лідером у Кам'янець-Подільському районі з виробництва електричної енергії малими гідроелектростанціями. У власності підприємства та на умовах оренди є гідроелектростанції, а саме: Завалецька ГЕС, П'ятничанська ГЕС, Жабинецька ГЕС, Ніверська ГЕС. Місцезнаходження гідроелектростанцій розширює територіальну ієрархію відокремлених підрозділів компанії, які розташовані в межах Хмельницької області в Кам'янець-Подільському та Чемеровецькому районах та в межах Тернопільської області у Борщівському районі. Енергопостачальна компанія інвестує кошти і планує на перспективу продовжувати їх інвестувати в будівництво нових та відновлення непридатних гідроелектростанцій, тим самим нарощуючи свої виробничі потужності. Результати діяльності компанії висвітлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз доходів і витрат ТОВ «Сібекс» за 2014-2017 рр., тис. грн.

Показники	Роки				Відхилення («+»; «-»)			
	2014	2015	2016	2017	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2017-2014
Чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг	3085,3	2516,8	2336,3	4018,5	568,5	-180,5	1682,2	933,2
Інші операційні доходи	4,1	4,3	-	7,5	0,2	-4,3	7,5	3,4
Інші доходи	75,0	4,2	833,3	60,0	-70,8	829,1	-773,3	-15,0
Разом доходи	3164,4	2525,3	3169,6	4086,0	-639,1	644,3	916,4	921,6
Собівартість реалізованої продукції	2296,7	2192,7	2363,1	2984,5	-104,0	170,4	621,4	687,8
Інші операційні витрати	759,9	646,4	510,1	640,9	-113,5	-136,3	130,8	-119,0
Інші витрати	52,6	0,6	-	-	-52,0	-0,6	-	-52,6
Разом витрати	3109,2	2839,7	2873,2	3625,4	-269,5	33,5	752,2	752,2
Фінансовий результат до оподаткування	55,2	-314,4	296,4	460,6	-369,6	-610,8	164,2	405,4

До виробничої собівартості витрат з постачання та передачі електроенергії (ВПП) включаються: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

В компанії всі витрати формуються на рахунку 23 «Основне виробництво». За дебетом рахунку відображають понесені витрати, а за кредитом їх списання на собівартість постачання електричної енергії споживачам. Підприємство не формує витрати в межах виробничих підрозділів, незважаючи на наявну їх мережу. За таких обставин облік не забезпечує менеджерів інформацією про собівартість електричної енергії за кожним

підрозділом, а тому втрачається можливість оцінити ефективність їх діяльності. Основні бухгалтерські проведення з обліку витрат на постачання електричної енергії представлені в табл.2.

Таблиця 2

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на постачання електричної енергії в компанії

Зміст операції	Дт	Кт	Сума
Відображені у складі витрат нарахування заробітної плати працівників основного виробництва	23	661	934 225,57
Відображені у складі витрат нарахування на заробітну плату працівників основного виробництва	23	651	205 529,63
Відображені витрати на страхування об'єктів	23	631	1 126,04
Відображені у складі витрат надані послуги сторонніми організаціями	23	631	201 343,49
Відображені у складі витрат списані товарно-матеріальні цінності	23	20	330 865,04
Відображена у складі витрат виробництва нарахована амортизація основних засобів	23	13	297 546,48
Відображені у складі витрат нараховані податки і збори	23	641	210 567,21
Відображені у складі витрат витрати загальновиробничого характеру	23	91	327497,84
Визначена собівартість постачання електричної енергії	90	23	2 508 701,30
Всього по дебету рахунку 23	23		2 508 701,30
Всього по кредиту рахунку 23		23	2 508 701,30
Віднесено на фінансові результати собівартість постачання електричної енергії	79	90	2 508 701,30

Як видно з інформації, що представлена в таблиці 2, облік виробленої електричної енергії в компанії не здійснюють, оскільки вона одразу поставляється в мережу споживачам. На підставі показників лічильників покупці фіксують кількість спожитої електричної енергії за місяць та звітують про це компанії. Загальні підсумки споживання електричної енергії звіряють із виробленою її кількістю за показниками лічильників. Якщо виникає позитивна різниця між виробленою електричною енергією та поставленою споживачам, то залишок її надходить загальну мережу та реалізовується енергетичній компанії ВАТ «Тернопільобленерго» за вільними цінами, що склались на ринку електричної енергії. За таких умов для визначення собівартості 1 кВт електричної енергії, всі витрати підприємства, які сформовані за дебетом рахунку 90 «Собівартість товарів, робіт та послуг» необхідно розділити на кількість виробленої електричної енергії. Проте, в компанії не визначають собівартість 1 кВт, оскільки цей показник для менеджерів не є ключовим при формуванні нерегульованого тарифу.

Потреба в існуванні достовірної економічної інформації про склад витрат на постачання електричної енергії та визначення її собівартості у розрізі виробничих підрозділів виникне в компанії тоді, коли стане можливим її постачання за «зеленим» тарифом, який може бути встановлений щодо

постачання електричної енергії в межах окремої гідроелектростанції. Крім того, облік витрат та калькулювання собівартості електроенергії в межах аналітичних рахунків дозволить визначати ефективність діяльності кожного виробничого підрозділу та забезпечить можливість оперативно аналізувати вплив факторів на фінансовий результат як підрозділу так і компанії в цілому.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 р. №2019-VIII (із змінами і доповненнями): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19>
2. Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20.02.2003 р. №555 - IV (із змінами і доповненнями): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15>
3. Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 22.09.2016 р. №1540-VIII (із змінами і доповненнями): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19>

Глинник Елена

к. э. н., доцент, доцент кафедры
бухгалтерского учета, анализа и аудита в торговле
Белорусский государственный экономический университет,
г. Минск, Беларусь

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ САНАТОРНО-КУРОРТНОЙ ПУТЕВКИ ДЛЯ ЦЕЛЕЙ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Для удовлетворения потребительского спроса санаторно-курортные организации (СКО) предлагают отдыхающим различные виды комплексных услуг, которые оформляются путевкой.

Согласно Концепции санаторно-курортного лечения и оздоровления населения Республики Беларусь, «путевка – документ, удостоверяющий право граждан на получение комплекса услуг в санаторно-курортных и оздоровительных организациях» [1, гл. 1].

С одной стороны, в данном определении регламентированы важные юридические моменты, отражающие «...право граждан на получение комплекса услуг...», что свидетельствует о возникновении обязательства санаторно-курортной организации предоставить комплексные услуги согласно договору с момента заезда отдыхающих по путевке и до момента окончания